Írta: Benedek Csaba
2016. szeptember 23. péntek, 11:48 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:50

Szeptember 23. Szent Tekla

Szent Tekla, olykor Thekla, az első vértanúnő, aki hitéért szenvedett halált. Legendája szerint Szent Pál tanítványa volt. 18 éves korában eljegyezték, de egy alkalommal Szent Pál beszédét hallgatva megszerette az Úr Jézus Krisztust, elhatározta, hogy nem lép házasságra. Elhagyta vőlegényét és további életét az Evangélium hirdetésének szentelte. Vőlegénye a hatóságnál panaszt tett, Tekla álnok testvérei pedig Pál tartózkodási helyét árulták el. Pált kiűzték a városból, Teklát pedig máglyára vetették, ahonnan csodálatosan megmenekült és csatlakozott Pálhoz. Antiochiába mentek, ahol a lányt vadállatok elé dobták, ezek azonban nem bántották így ismét megszabadult, és tovább segített Pálnak a térítés munkájában. Szent Pál apostol áldásával, szent Tekla egy pusztaságban telepedett le, ahol sok évig élt, szüntelenül hirdetve Isten Igéjét, betegeket gyógyítva imái által. Sok embert vezetett a pogányságból Jézus Krisztushoz. Amikor 90 éves volt, irigységből bérenceket küldtek Teklához, hogy meggyalázzák a szentet. Már egész közel voltak, szent Tekla Krisztus Üdvözítőhöz kiáltott segítségért, ekkor a hegy kettévált és elrejtette a szent szüzet, Krisztus menyasszonyát. Így adta át lelkét szent Tekla a Teremtőnek.

Tekla tisztelete a keleti egyházakban (Egyiptom, Bizánc) gyorsan elterjedt, de gyökeret vert Rómában, illetőleg a középkor folyamán Itáliában, a francia Lyon és a spanyol Tarragona városában is. A kultusz spanyol ihletésre a XVIII. században Bécsben, Prágában, Münchenben is fölbukkan. Az apró kockákra vágott teklakenyér ember és jószág oltalmára, gyógyítására kedvelt szentelmény, amely szintén Spanyolországból honosodott meg Ausztriában, továbbá főleg a németországi Paderborn vidékén.

Útszéli szobra áll – nyilván jószágvédő célzattal – Nagycenken, föltehetően a Széchenyi-család pietásából. Lábánál két oroszlán hever.

Kiskomlós (Comloşul Mic), német nevén Ostern, bánáti falu királyi kamarától épített templomának (1807) Tekla a védőszentje, amely egyúttal a szentnek egyetlen régi magyarországi patrociniuma. Ha a titulus nem valamelyik pártfogó női hozzátartozójának keresztneve után született, akkor a kultuszt a német lakosság nyilván úgy hozta szülőföldjéről magával.

Nyilvánvalóan személynévi eredetű Teklafalu újabb kápolnájának dedikációja.

A dunabogdányi templom egyik oltárát Tekla tiszteletére szentelték (1817). A titulus nyilván keresztnévi eredetű. Föltétlenül a budai klarissza kolostornak, a falu kegyurának ihletésére került Piliscsaba templomának egyik oltárára Tekla barokk fa szobra. Barokk Tekla-oltára van az Erzsébet-apácák pozsonyi templomának. Alatta a dinasztia családi kegyképe (Maria cum inclinato capite). Tekla-szobrot látunk a tabáni templom Szent József-oltárán, a vasvári dominikánus templom Mária-oltárának oromzatán is. Tekla-képe (1765) van a budai Szent Anna-templomnak.

Tekla-társulat virágzott a XVIII. században Kolozsvárott.

Mindezek nyilvánvalóan egykorú bécsi kultuszáramlatokkal, névdivattal hozhatók kapcsolatba.

Irodalom:

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium, Szeptember 23.

http://lexikon.katolikus.hu/T/Tekla.html

https://hodigitria.wordpress.com/2011/10/07/szent-tekla/

https://www.kozterkep.hu/~/17905/Szent_Tekla_Nagycenk_1758.html

http://www.parochia.hu/Szentek_elete/szept24.htm